

Nro. 48.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Decembernek 15-dik napján 1797-ik
esztendőben.*

Német Ország.

Néhai II. *Fridrik Wilhelm* Prussia Király ural-
kodásának rövid historiáját ekként adja elő
egy *Berlini* közönséges levél: 1786. ik esztendőben,
August. 17-kén kezdett uralkodni; 1787-ben 40000
embert küldvén a' Brunsvigiai uralkodó Hertzeg
vezérlése alatt *Hollandiába*, a' helytartó fejedel-
met, a' kit a' Belgák ösi méltóságától végképen
megakartak fosztani, abba vissza helyhezette. —
1790-ikben a' II. *Leopold* Tsászár, és Fényes Porta
közt való háborúnak a' *Rajchenbachi* békesség ál-
tal véget vetett. — 1791-ben szoros frigyét kötött
a' Frantziák ellen II. *Leopoldal* *Pilnitzben*. — A' kö-
vetkezett esztendőben *Champagniába* méllyen bé

nyomúlt; de kénytelen volt magát onnan vissza húzni, nagy erőt vivén ellene *Dümourier* Frantzia Generális. — Ebben az esztendőben vette vissza *Frankfurt* városát a' Frantziáktól a' Hessen-Kasseli truppok segítségével által. — 1792 ben az *Anspacht* és *Barayti* Marchionatusokkal a' Prussiai Monarchiát szaporította. — 1793 ban *Moguntziát* megszálván, *Custine* Frantzia Generálist onnan ki-üzte, 's a' várost vissza vette. — Ebben az esztendőben foglaltatta el Nagy Lengyel Országot, 1795-ben pedig a' Római és Orosz Császárok, 's maga közt, azt egész Lengyel Országot fel-olstván, azt az Európai szabad Statusok laistromából egészen ki-törlötte. — A' Prussiai armádiát, melly ő előtte békesség idején 200000 főből állott, 30000-rel szaporította.

November 24-ik napján dél előtt esküttének meg az ifjú Király hűségére a' Status Ministerek, délben gazdag vendégség volt a' Királyi asztalon, a' mellyhez minden Királyi Hertzegek, Status Ministerek, és a' *Berlinben* lévő Generálisok hivatalosok voltak.

Az előtt harmad nappal, úgymint Novemb. 23-ikán a' *Berlini* három egyházi Inspectorok, u. m. *Titt. Teller, Zöllner* és *Küster* fő Consistorialis Tanácsosok az Evangelikus Papok nevében Ő Kir. Felsége eléibe menvén, elsőben a' megholt Király halálán való szomorúságokat, azután azon való örömöket nyilatkoztatták ki, hogy Ő Királyi Felsége szerentsésen béült ősi Királyi székébe. — A' Fels. Király akként jelentette ki magát előttök, hogy Ő Felsége a' vallást és a' papságot mindenkor öregbiteni és védelmezni igyekezik, tsak hogy ők is kötelességeiket mivelní el ne múlassák. — Az uralkodó Királyné azzal biztatta ezen papi személyeket; hogy a' vallás tiszteletében, mellynek belső érzésével maga is egészen tellyes, maga fog jó példát mutatni igyekezni, mivel, úgymond, a' vallás mind a' szerentsében mind a' szerentsétlenségben leg bátorságosabb kalauza az embernek; a' szerentsében, hogy el ne tántorodjon; a' szerentsét-

lenségben, hogy el ne tsüggedjen, a' mint önnön maga tulajdon tapasztalásából tudja azon szomorú történetek közt, a' mellyek a' Kir. Házát ebben az esztendőben érdeklették.

Nemtsak a' közönséges, hanem a' magános *Berlini* levelek is erőssitik, hogy III. *Fridrik Wilhelm* ifjú Király álhatatossan meg akar azon systema mellett maradni, a' mellyet édes atya uralkodása alatt felvettenek a' Ministerek, és hogy *Heinrik* Királyi Hertzegnek, a' Prussziai Birodalom oraculumának javaslása is egyenessen oda tzelez, hogy semmi változás ne tétetessék abban, a' mit a' *Berlini* kabinet néhány esztendővel ennekelőtte, magának sinór mértékül fel vett. A' *Pétersburgi* udvarral és a' Frantzia Directoriummal való levelezése egyenessen oda tzelez, hogy Európának megháborítatott tsendessége már valahára helyre állitassék.

Nemtsak Gróf *Latour* Ts. Kir. hadi Tárnok mester, hanem a' több Ts. K. Ministerek is együtt ebédlettek November 30-ikán *Bonaparte* fő vezérnél, Gróf *Latourral* igen barátságosan beszélgetett a' Frantzia fő vezér; Gróf *Lehrbach* eránt is nyájában viselte magát.

December 1-ső napját követett éjjel *Bonaparte* fő vezér *Berthier* Generálissal, 's néhány Adjutánsaival együtt *Párisba* utazott, de miért, miért nem, azt tsak ő és a' *Párisi* Directorium fogják leg jobban tudni.

Bonnból írják, hogy *Augereau* Frantzia fő vezér olly parantsolatot küldött oda, melly szerint minden *Más* és *Rénus*, 's minden *Mozel* és *Rénus* közt fekvő Német tartományoknak előjárói, és tiszviselői a' Frantzia Respublika hívségére 's engedelmességére esküdni köteleztetnek.

A' Kolóniai magistratusnak, az ott lakó Protestánsok polgári jussal való megajándékoztatásokra nézve, November 17-ik napján hozott végzése szórúl szóra ekként vagyon: „Azon Század igasságtalanságának, mellyből sok bal vélekedé-

sek, és a' Statusoknak valóságos hasznokról való helytelen értelmeik származtak, meg-jobbitására, a' nép kivanságának meg-előzésére, és *Kolonia* várasa ditsőségének minden jól gondolkozó nemzetek szeméi, és a' meg bántódott de alázatos indulatú emberiség birói széke előtt való meg mentésére, a' szent ügy, józan okosság, és igazság nevében, következő végzeseket hozott az ide való magistratus:

1) Az itt lakó nem Katolikusok, ezen végzés ki-hirdetetésének napjától fogva minden polgári jussokkal való elésbe vissza tételnek, következőképen minden reájok nézve eddig hozatott szoritó törvények el töröltetnek, a' türhetelességnek vas bilintsei öszve törettetnek, és a' feledékénység mélységes örvényébe vettetnek.

2) A' haza, ezen régtől fogva tölle el-szakasztatott, hanem a' néki vissza ajándékoztatott polgárjait anyai ölébe vissza veszi, jussaikat a' törvény paisával, melly mindnyájoknak köz, védelmezi, és a' népnek azon méltóságával, a' melly az emberi jussokra és felebaráti szeretetre nézve méltóságos érzékenységgel tündöklik, fedezi. Ellenben mindazoknak a' kötelességeknek hivséges bé-tellegesítését, a' mellyekkel a' polgár a' köz jónak előmozdítására, az egyességnek, tsendeségnek és jó rendnek fenn tartására köteles meg-kivánnya.

3) Ezen polgárok tegyék le a' Statusnak tartozó polgári hitet a' fel-állitatott Előjárók kezébe.

4) Semmi egymástól meg-külömbözlető név ne legyen többé ezen várasban a' Katolikusok és nem Katolikusok között, hanem mindnyájan egyenlőképen polgároknak neveztessenek 's. a' t.

Frantzia Respublika.

A' *Párisi* közönséges levelek igen sokat beszélnek az Anglia ellen intézett Frantzia hadi készületekről, Spanyól Ország, és a' Batáviai Res-

publika is részt fognak abban venni, és minden hajóikat, a' mellyekre magoknak elkerülhetetlen szükségek nintsen, a' Frantziáknak által engedni. 150 ezer ember állittatott ki az Oceanus tenger partjaira, a' kik több osztályokban, egy időben, de külömbkülömb helyeken próbát tegyenek az *Angliába* való ki szállásra. — Egy *Thilorier* nevű hires természet vizsgáló olly jelentést tett a' Directorium előtt, hogy ő egy olly levegő égben repülő hajót talált ki, a' mellyben az egész Frantzia ármádiát, a' szeleknek ellentállása nélkül, *Angliába* lehet repíteni, 's ott, a' hol tétzeni fog, a' földre le szállítani. — Az úgy nevezett Angliai, vagy Anglia ellen rendelt ármádiának fő hadi kvártélyja Rennesben vagyon.

Az Angliai Királynak azon közönséges hirdetményére, mellyet a' *Magyar Kurir* a' 41-ik és 42-ik szám alatt költ leveleiben Erd. Olvasóival közlött, a' *Párisi* Directorium egyenesen nem felelt, hanem a' helyett egy kemény, és néhol sértegető ki fejezésekkel elegyes proclamatiót küldött a' fent nevezett Angliai ármádiához, mellynek nevezetesebb tikkelyei ekként vagynak: A' Frantzia Nemzetnek, *úgymond*, az egész emberi nemzetért való bosszúállást magára kell vállalni. Frantziák elegendő eszközeitek vagynak a' végre, szabad tettzestektől függ a' leg jobbnak ki választása, leg méltóbb 's leg alkalmasabb leszen az Anglus földre való ki szállás. — Az el múlt történeteknek historiája mutattya, hogy tsak akarjuk, mindenütt győzedelmeskedünk. Nohát mennyen el Angliai ármádiánk a' békességnek *Londonban* való parantsolatjára — Respublikánusok! ott is elég segítő társaitok fognak találkozni, fel fogjátok ottan azokat a' sok nemes gondolkozású férfiakat találni, a' kik regen iparkodnak a' Parlamentum reformatiójára; sok szegény embereket fogtok ottan találni, a' kik dolog és kenyér nélkül lévén, a' békesség után sohajtoznak, a' kik a' hadakozás további folytatása által végső nyomorúságba ejtettek — fel fogjátok ottan találni a'

sok esztendőktől fogva elnyomatott Hybernusokat. — Mennyetek oda vitéz Respublikánusok, és iparkodjatok azon hérosnak vezérlése alatt, a' kitéket olly gyakran a' győzedelem ösvényére vezetett, a' nemzet közönséges kívánságát bé tellyesíteni, a' tengeren való békességet is helyre állítani, és azon kormányfűknek mértek felett való kevélységét, a' melly nemtsak tulajdon tartományainak, hanem az egész világnak tsendességet megháborítani igyekszik, illendő határok közzé szorítani. Hadakozni kell a' *St. Jámcsi* kabinet ellen, ebből áll a' Frantzia nemzet akarátja 's. a' t.

Az Olasz Országi armádiától 50000, a' Rénsi és északi armádiáktól 80000 ember ment az Anglia; armádiához, azokon kívül, a' kik a' Frantzia Respublika tartományaiból oda mentek, és a' kik már annakelőtte az Oceannus tenger partjai körül táboroztak.

A' Directoriumban *Barras*, az 500-ak Tanátságában *Sieyes* Abbás lettek előülökké. Ebben újobban két rész támadt, u. m. a' Rettentőke, és a' Mértékletesekké. Az elsőnek *Sieyes*, az utolsóznak *Tallien* a' fejek. E' kettőre voksoltak az Előülő választására nézve az ifjú Tanátság tagjai, hanem leg több voks ment *Sieyesre*. — A' Rettentő rész volt az is, a' melly a' néhai Frantzia nemeseeknek hazájokból való kiüzettetések 's örökségeiktől való megfosztatásokat sürgette, a' melly dolog a' sok egymással való vetélkedés után egy kevésse meg enyhítetett, de tsak ugyan el végeztetett, hogy valamint az idegenek, úgy ők is tsak akkor lehetnek Frantzia polgárokká, minekutánna elegendő próbait adándják a' democratismus eránt való jó hajlandóságoknak, a' melly végzést mind az ifjú mind az öregbik Tanátság helybe hagyott.

Belgiomnak *Gent* nevű városában újobban sok papok és szerzetesek le-tették a' polgári hitet, más tartományokban is számosan találkoztak, a' kik példáikat követték, hanem ottan is vagynak olly Departementumok, a' mellyekben lévő pap-

ság kézzebb kenyerét el-veszteni, mint a' Monarchia gyűlölésére magát esküvéssel kötelezni, melly miatt mind fekvő jószágaik el vétettek, mind templomjaik bé-zárattak.

Helvétziai Respublika.

Ezen Köz-Társaság egein lévő tsillagzatokból azt jövendőlik a' politicus astronomusok, hogy ottan is nem kevés változások fognak következni. A' veszedelmes revolúciónak el távoztatására, néhány Cántonok ööként Constitutiójoknak meg-jobbitására léptek, másokbaa maga a' nép sürgeti ezen tárgynak elő vételét. Alattomban a' Frantzia tüzes democratak is sugallásokat tesznek füleikbe. Példák erre *Básel*, *Appenzel*, és a' *Graubündenek*. A' Bäsileai Tanáts *Párisba* küldötte *Ochs* fő Polgár mestert, a' ki *Frikthala* nézve, melly a' *Campo Formidói* békességben *Brisgoviától* el-választatott, alkuba botsátkozzon a' Directoriummal, mellyet meg is fog nyerni, de úgy hogy a' Bäseli territoriumból néhány helységekét által kell engedni a' Frantzia Respublikának. Az *Appenzeli* Cántonban eddig is egészen democratica vólt az igazgatásnak formája, és mind a' *belső*, mind a' *külső Rodenben*, avagy *Cohorsban*, minden esztendőben öszve szokott gyűlleni a' nép, vagy az előbbi Előjároknek hivataljaikban való meg erősítésekre, vagy újaknak választására, vagy a' projectalt új törvényeknek, a' voksoknak többsége szerént való sanctiójára, az az, helybe hágyására. — Leg közelebb egy 50 személyből álló Commissiót választott a' *külső Roden* azon Canton régi törvényeinek meg-visgálására, és ha szükséges leszen, meg-jobbitására is. Ez a' Commissió olly nagy tekintetbe tétetett a' nép által, hogy már most fellyebb valónak lenni tartya magát a' Cantonbeli Nagy Tanátsnál, és azt meri állítani, hogy ez az ő végzéseit meg nem változtathattya.

A' *Graubünderek* avagy *Grisonok* Respublikájában is sok változásokra való alkalmatossá-

got szolgáltatott a' Veltelinusoknak Cisalpina Respublikával lett öszve tsátoltatások. Ottan is 150 ízemélyből álló Commissiót állított fel a' nép, olly véggel, hogy azon Társaság törvényeit, közönséges kasszájának állapotját 's. a' t. meg-visgáltassa, 's azokról jelentést tétessen magának.

A' *Tigurumi* Cantonban azok a' környékek, a' mellyekben néhány esztendővel ennekelötte nagy zendüles vólt a' nép közt, de akkor szerénstésen le-tsendesítettett, újobban béketelenkednek.

Nagy Britannia.

A' Lord *Malmesbury*, és Fr. Ministerek közt vólt alkudozásnak aktái a' Parlamentom szemei eleibe terjesztetvén, olly következéseket húztak magok után, a' minémüeket kivánt és reménylett a' *Londoni* Ministerium, hogy tudniillik mind a' felső mind az alsó Parlamentum meg-eggyeztettek abban, hogy a' Frantzia nemzet ellen való háború továbbá is, és meg-kettőztetett erővel folytattassék. Találtattak mindazáltal nemtsak az alsó, hanem a' felső Parlamentumban is olyanok, a' kik a' békességes alkudozásnak újobban való el-kezdődését mostan is javaslották; de tsak ugyan el nem érhatték fel-tett tzéljokat.

Lord *Moira* igen gyökeres beszédet mondott November 22-ikén a' felső Parlamentomban Nagy Britannianak a' Frantzia Respublikával való ellenséges dolgairól, és Hyberniának jelenvaló szomorú állapotjáról. „Bizonyos dolog, *úgymond* ő, hogy az ellenség Angliával semmi feltételek mellett nem akar békességet tsinálni, mind addig, mig fel-tett tzéllyát tökéletesen el nem éri, az az, mig az Angliai Constitutiót és igazgatás formáját egészlen el nem törli. — Eleve el kellett vólna ezt látni a' Ministeriumnak a' *Lilléi* Congressusban, és másként nyúlni a' dologhoz. Az ugyan mind igaz, hogy a' Hollandiai flottán vett győzedelem igen fényes, és nagy ditsőségére szolgál a' Britanniai vitorlának, de el nem fordittya a'

fenyegető veszedelmet, hanem csak további időre halasztja. Minden környüállások azt mutatták, hogy a' szerentsétlenségnek igen fekete felhői fügjenek Anglia felett. Valósággal igen sok békételen ember találtatik az Országban, a' kiktől hatatos segítséget remenl magának az ellenség, hogyha a' szárazra ki-szálhat, és imé ez az, a' mi a' veszedelmet meg-köttözteti. *Hybernia*, a' honnan ennekelötte a' Status költségének egy része ki tölt, most, mint valamelly hólt mérték úgy függ N. Britannia alkotmányáról, és a' mint a' *Londoni* Bankó hiradásából láthatni, azt az egész Országot innen kell kész pénzel tartani. Azon gyűteményeknél, a' mellyek az éhelhalásra jutott manufacturisták számára *Dublinban* tétettek, világosan meg mondatott, hogy ők egészen munka és kenyér nélkül legyenek. — *Hyberniának* északi kereskedő városaiban, a' mint ő tulajdon szemével látta 's tapasztalta, csak nem minden kereskedés meg szünt. — Mi az oka, hogy a' midön Anglia virágzó kereskedésére nézve az éig emel tetik, akkor *Hybernia* kóldus botra jut? Sokkal szomorúbb ennek belső állapotja, hogy sem le lehetne írni. Ezeknek nem más, hanem az Angliai kormányfő az oka, és ha ezután is olly keményen bánik vele, minden *Hybernusnak* engesztelhetetlen gyűlölséget, és a' leg nagyobb ellenségeskedést kellene magában érezni, az Anglus nevezet és character ellen. Az Anglus katona *Hyberniába* menvén, nem úgy tekinti azt, mint a' hazájával attyafias, hanem mint ellenséges, és a' fegyver ereje által meg hódoltatott Országot. A' historiából olvassuk, hogy az Országot erőszakkal kereső *Wilhelm* lárma harangokat állittatott fel az általa el-foglaltatott földeknek hatalma alatt való meg-tartatására. Északi *Hyberniában* hasonlóképen vagyon a' dolog, holott minden lakos esteli 9 órakor gyertyáját és tüzét el óltani kényszerittetik. A' Spanyol Inquisitionnak minden eszközeivel élnek a' szegény lakosok félelemben és rettegésben való tartatásokra, ki-vévén a' kénzást, és a' kereket, a' mellyek helyett tövis fa

forma vas botokkal verettetnek a' szegény emberek, a' melly kinok alatt vagy lelkeket ki-fúják, vagy ájulásba esnek. Senki nem is képzelheti azon kegyetlenséget azon kívül, a' ki azt tulajdon szemével látta, és így, senki sem is írhatta le azt úgy mint ő. — Hogyha valaki azon parancsolatot, melly szerént minden a' nálla lévő fegyvert kiadni tartozik, az utolsó pontig bé nem tellyesíti, leg ottan meggyújtattya annak hajlékát a' *militaris executio*, és minden házi butorját porrá égetteti a' szegény embernek. A' mint ő maga látta, egy éjjel 30 házak égettettek meg ezen okból. — Nem az ellenség, hanem a' kormányszéknek illy kegyetlen maga viselete fogja végtére azon Ország Constitutióját semmivé tenni. Kélt ő, t. i. Lord *Moira* a' titkos Tanács előtt is megjelenni, és ezen beszédjét esküvéssel megpetsételni. Még most idő vagyon *Hyberniának* a' veszedelemből való ki-szabadítására, de egészen más forma módon kell bánni a' lakosokkal, az az, meg kell nékiek engedni a' magok szabadságaikkal való élést. — Az eddig való kemény eszközök nemcsak semmit nem használtak, sőt inkább szaporították a' béketelen lakosoknak, és az úgy nevezett *Defenderseknek* számát. Illő dolog leszen, hogy mind ezekből következéseket tsinállyanak a' Ministerek a' jövő időre; ő mint igaz hazafi szabadosan és lelke esmérete szerént szólott, és hogyha az ő tanácsa bé nem vétetődik, nem felel a' következésekért.

Lord *Grenville* L. *Moira* beszédjének megtáfolására ismét azokat hozta elő, a' mellyeket esztendővel ennekelötte beszéllett a' kormányszék mentségére. *Hyberniának*, úgymond, magának vagyon Parlamentuma, azért senki se avassa magát annak az ő dolgába. Hogyha mindazok feldeztetnének, a' mellyek azon Országban történtek, több rossz mint jó származna abból; 50 esztendőtol fogva igen gyengén és baratságosan bánt az Angliai kormányszék *Hyberniával*, önnön maga a' Király is mindent végbe vitt azon Ország-

nak tsendes és bődög állapotba való helyheztetésére, sőt is elztendővel ennekelőtte tellyes más-tól való nem függés, szabadtság, tulajdon Parla-mentum, és tulajdon törvénytévő hatalom enged-tetett annak, és így lehetetlenség vólna az An-gliai kórmányszéknek ottan erőszakos eszközök-vel élni a' közönséges dolgoknak folytatásában. Igen sajnállya az Anglus katonaságnak olly fekete szinekkel lett le festetését, mintha az a' leg na-gyobb kegyetlenséget gyakorlana azon Hyberniai nemzet eránt, a' mellyet nékie inkább védelmezni kellene. Lehetetlen, hogy ő minden mendemon-dának hitelt adhasson. És bátor úgy vólna is a' dolog, vagyon magoknak a' Hybernusoknak fő birájok, miért nem keresnek annál elégtetést? El nem kell a' fő véget felejténi, a' mellyre nézve az Anglus katonaság *Hyberniába* küldetett, hogy tudniillik azon Országot a' függetlenség, az ölzve eszküvés, és a' gyilkosságok ellen védelmezze, a' mellyeket a' belső és külső ellenségek fortély és pénzbeli meg-veztegetés által oda bé-vinni igye-keztenek. — Az illyetén gonoszok ellen kemény eszközöket kellett rendelni. Ő látott egy irást, a' mellyből világosan ki-tettzik, hogy a' haza árulok egészlen fel-akarták forgatni az Orzá-got, a' Constitutiót el-törlni, és azoknak neveik is fel-vóltak jegyeztetve, a' kiket magok dühös indulatjoknak fel-akartak áldozni 's. a' t. Végtére nagyon magasztalta a' Hyberniai Vice-Királyt Gróf *Camdent*, a' mostani tsiklándoztató környülállá-sok közt mutatott böltsességeért és álhatatossá-gáért. — A' Nagy-Kancellarius is egyenlő érte-lemben vólt Lord *Grenville*, hogy tudniillik meg-sértetődnének a' Hyberniai Parlamentum jussai, ha Anglia azon Orzágnak belső dolgaiba avatná magát."

A' külső Orzági követ Ministerek Novem-ber 23-ikán hosszas conferentiát tartottak a' Lord *Grenville* Kancellariájában, de mi okból, nem tudatik. — A' *Portugalliai* udvar *Londonban* kül-dött rendkívül való követje Gróf *Pombeira* igen fontos dolgot vitt oda magával, mellynek sum-

mája némelyek értelme szerént ebből áll, hogy kézsőbb a' *Madritti* udvar Angliával különös békességre lépni, mint sem azt meg engedni, hogy a' Frantziák Spanyól Országon által mennyenek a' Portugallusok ellen. Nem régiben igen gazdag ajándékokat vitt a' Török követ a' Királynénak, a' mellyek ezüst asztali készülettől, drága szőnyegből, 's több efélékből állottak, a' mellyek egyenesen *Konstántzinápolyból* küldettek hozzá.

Hyberniának déli és napnyugoti tengeri széleire igen sok ágyúk és munitziók küldettek, hogy ottan is legyen bőséggel, a' mi által a' Frantziák ki szállítását meg-lehessen akadályoztatni. E' mellett kevés bizodalom lévén a' Hybernus katonákhoz, 22000 Anglus katona küldett közikbe.

Olasz Ország.

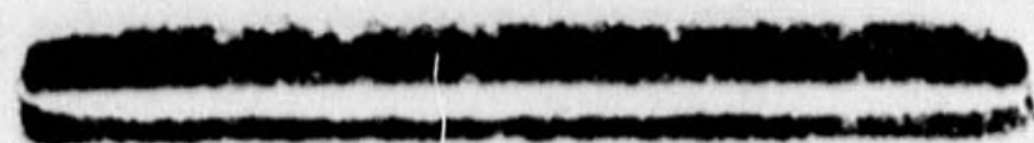
A' *Cisálpinai* Respublikának Directoriuma nyomtatás által tétette közönségesse azon irásokat, a' mellyekből ezen Köz-Társaságnak Római udvarral való alkudozásait ki lehet tanulni. Kitéttik ezekből, hogy a' külső dolgokra ügyelő *Minister Cittadino Testi* még az el múlt Juliusnak 15-ik napján tudtára adta a' Római Status Secretariusnak *Doria* Kárdinálisnak, hogy a' *Cisálpinai* Respublika a' maga valóságát elérte, és azt is, hogy az jó harmoniában kíván Pápa Ő Szentségével élni. Ezekre Augustus 5-ikén azt felelte a' nevezett Kárdinális, hogy ő azon irást a' Sz. Pápa eleibe terjesztette. Annakutánna, u. m. Augustus 16-ik napján ismét azt írta *Cittadino Testi* a' nevezett Kárdinálisnak, hogy a' *Májlandi* Directorium, az Ő Szentsége Birodalmával való jó egygyességnek fenn tartása végett, követet kíván *Rómába* küldeni, de azt is meg kívánna, hogy Pápa Ő Szentsége is követet küldjön *Májlandba*, mellyre a' nevezett Kárdinális azt válaszolta, hogy a' Sz. Pápa sem egyikre, sem a' másokra nem áll mindaddig, valameddig látni nem fogja, mi tévők lesznek az Európai több udvarok. — Azon időtől

fogva November 15-ik napjáig sem jót, sem rosz-
szat nem végzett a' *Cisálpina* Respublika; hanem
ekkor következendő decretumot adott ki a' Di-
rectorium, hogyha VI. *Pius* Római Pápa ezen vég-
zésnek vétele után 8 nap alatt, világosan, tör-
vényesen, és közönségesen meg nem esméri a'
Cisálpina Respublikának valóságát, ollyba fogja
a' Directorium tartani, mintha hadat inditana el-
lene, és a' Respublika részéről meg fogja tétetni
a' szükséges rendelkezéseket, a' minthogy mingyárt
akkor egynéhány 1000 főből álló hadi nép kül-
dettetett *Fiorello* és *Dombrovsky* Generálisok ve-
zérleése alatt *Romaniába*.

A' *Velentze* váarasában lévő Frantzia sereg-
nek kórmányozója Generál *Serrurier*, az ott és
más helyekben tartozkodó Görögökhöz illyetén
hirdetményt intézett: „A' Hazának neve minden
jó hazafiú szivében zengedez. Ezen érzékenység-
ből származnak a' leg szebb virtusok. A' régi
Görögöknek, minden más nemzetek felett leg
kedvesebb volt az, 's reménylem, hogy mái na-
piglan is fel-maradt közöttök. — Ahozképest azo-
kat, a' kiket a' környülállásoknak terhes vólta a'
Corzirai és több *Joniumi* tengerben fekvő Fran-
tzia szigetekből ki üzött, honnyokba vissza hívom.
Ottan a' polgári névvel és az ahoz köttetett jus-
sokkal szabadosan élhetnek. Nem szükség arról
emlékezmem, hogy a' Frantzia kórmányszék ab-
ban fogja leg nagyobb ditsőségét keresni, hogy
azon nemzetet, a' melly valaha az egész világnak
tsudajára vólt, szerentséssé tehesse.”

Török Ország.

A' *Nátoliai* Beglerbég *Seid Ali Basa* *Seras-
kieri* Rangal Sept. 10-kén ment bé *Drinápolyba*
10,000 emberekkel együtt, a' mellyen némeltyek
eléggé tsudálkozni nem gyöznek, hogy miképpen
bizhatott a' Porta ezen Basa kezére ollyan nagy
erőt, holott ő a' maga hibás tselekedete miatt ez
előtt is kedvetlenségbe esett vala; és most is, a'
keze alatt lévő truppok minden fenytéken és

rend tartáson kívül vagynak, a' kik miatt a' kereskedés is egészen meg akadályoztatott. — *Galatandó* Octob. 7-kén, reggeli 5 órakor, két nagy magazinumok égtenek el hammúvá, a' benne volt gabonával együtt, a' melly miatt történt kárt egy millió piásterre vetik. — Ezen tűz nem történetből, hanem valamelly gonosz ember tselekedete által történt, mellyen a' Nagy Vezér felindulván, a' Magazinum Inspectorat azonnal árestáltatta, a' ki alig ha a' fejével nem fog fizetni azon égésbeli történetért.

Bogojevóbból, a' Török Országban lakozó keresztényekre való nézve, azt az örvendetes tudósítást vettük, hogy a' Török igazgató szék, az eddig valónál sokkal szelidebben kezdett a' keresztényekkel bánni, a' minthogy az ő keresztényi módon gyakorolni szokott isteni tisztelet tételekért már most semmi adót nem vészen, vagyha vészen is, de igen keveset. — A' fennebb említett helyben, nemcsak kőből való templomot, hanem a' mellett klastromot is építettethetnek a' keresztények, az is megengedettnek, és azon helységbeli kormányozó székhez olyan parantsolat érkezett, hogy a' keresztényeket, a' magok közönséges helyeken tejendő isteni tiszteletekben, Processió járásokban, 's több a' félékben, nem hogy meg akadályoztatni, háborgatni meg ne szenvedjék, hanem a' helyett, őket minden módon óltalmazni, pártjokat fogni, tartsák a' magok kötelességeknak. — Ezek iránt *Studenizából* is hasonló módon tudósítottunk, a' hová való lakosok a' fennebb említett szabadsággal bátran élhetnek, de ezek még azzal is hízeltedvén magoknak, hogy harangokat is nemcsak tartani, hanem azoknak hálzokat is venni, meg fog nékiek engedtetni, a' minthogy az e' végre készítettett könyörgő levéllel, egynéhány deputatusok küldettetenek a' Nagy Úrhoz *Konstántzinópolyba*.

Magyar Ország.

Aradról Novemb. 24-ik napján 1797-ben. Minékünk is szerentsénk vólt kedves Nádorispányus.

kat Fels. *Jósef* Kir. Fő Hertzeget közöttünk tisztelni, a' ki is az itten ölzve gyült Tek. Arad, Csanád, Csongrád, Békés, Temes, Torontál és Krassó Vármegyékbeli nemes insurgens seregeknek meg szemlélésére Novemb. 22-ik napján ide érkezett Tek. Arad Vármegye a' határ szélire egy deputatiót küldött Ö Királyi Hertzegsége eleibe, mellynek szószollója ékes deák beszéddel meg köszönvén *Zerendbe*, 's onnan ebéd után 5 óra tájban szerentsésen közinkbe érkezett, mintegy 50 lovasok által kísértetvén, a' kik mindnyájan földes urak vóltanak. — A' következett napon dél előtt 10 órakor hozzá kezdvén Ö Kir. Hertzegsége a' nemes seregek mustrajához, azt dél után két órakor elvégzette tellyes megelégedéssel, melyet több ízben is szavaival nyilvánosságossá tett.

Ezt követte Méltos. Referendarius Ötvenesi *Lovász Zsigmond* Úr által adatott drága ebéd, és estére bál, a' mellyet az affzonyi rendek magyar köntöseikkel nagyon ékesítettek, és a' mellyben Ö Kir. Hertzegsége is megjelenvén, éjfél után két óráig örvendeztette a' mulatozó Társaságot.

Azon triumphalis Porta, mellyet la' nevezett Mélt. Referendarius Úr a' hét Vármegyék nemes seregeinek nevekben készitetett, és mintegy 3000 lámpásokkal megvilágosittatott, és azon nagy hajó is, mellyet az itt lévő Soos Transport Tifztség a' Maros vizén olly dízesen illumináltatott, hogy azt mindenek bámulással nézték meg érdemlik az emlékezetet. Az itt lakó Zsidóság is kitelhetőképen iparkodott maga jó indulatjának ki-nyilatkoztatásában.

Hiradás.

Ditső emlékezetű Fels. *VI. Károly* Római Császárnak és Magyar Ország koronás Királyának, Bétsben, Karátson Havának 15-ik napján, 1723-ik esztendőben költ Kegyelmes privilegiuma szerént ezen Püspök *Eger* Varassában négy Országos barom- és belső Vásároknak tartása kegyelmessen megengedtetvén, hogy azok e' következő na-

pokon, u. m. az *első* Remete Sz. Pál, vagy is Bóldog Asszony Havának 10-ik napján; a' *második* Pongratz Martyr, vagy is Pünköst Havának 12-ik napján; a' *harmadik* Eszter, az az, Sz. Jakab Havának 7-ik napján; a' *negyedik* pedig Sz. Mihály, ugyan Sz. Mihály Havának 29-ik napján tartattassanak, egyszersmind kegyelmessen meg is határozatott. — Ahozképest, hogy ezen megengedettett Vásároknak béhozásával mind lakosainknak, mind más minden renden lévő kereskedőknek és vásárlóknak hasznokra lehessünk: Közönségessé tétetik ezen irás rendiben, hogy a' fellyebb ki tett napokon, ezen Püspöki *Eger* Városában a' Vásárok tartatni fognak, olly kijelentéssel, hogy az első, második, és harmadik Vásároknak idején, valakik tsak a' vásárban, akár kereskedés, akár vásárlás végett megfognak jellenni, azok minden hely pénz fizetéstől mentek lesznek. — E' mellett tudtára adatik az is kinek kinek, hogy ha a' fellyebb meghatározott Vásári napok Vásárnapra, avagy innepi napra esnének, azon esetre mind a' barom, mind a' belső Vásár utánna való nap fog kezdődni és folytatódni. — *Költ Egerben Sz. Mihály Havának 11-dik napján 1797-dik esztendőben tartatott Tanács-gyűlésben.*

B é t s.

Károly Kir. Fő Hertzeget sok és kiváltképen való érdemeire nézve Tseh Országának fő kormányozójává és Generális Kapitányává tette, és minden hadi dolgoknak igazgatását réa bizta Tsáfszár Ő Felsége.

* *

A' Bétsi Udvari Diarium után, a' *Magy. Kurir* is Generál-Májornak írta Hertzeg *Lichtenstein* *Móritzot*, a' múlt postán költ levelének első lapján. Ugyan azon Diariumban tett megjobbitás után, már most ő is Ts. K. Májornak, az az, Fő Strázsamesternek nevezi ötet.

* *

A' Titt. *Sipos Pál* Úr verseit a' jövő postanapon fogom Erd. Olvasóimmal közleni.